

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์และสังเกต

เรื่อง การเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี ในหมู่บ้านกะเหรี่ยงพะมอลอ

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์และสังเกตสภาพทั่วไปหมู่บ้านพะมอลอ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับ พ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็ก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก แบ่งเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านอนามัยแม่และเด็ก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพเด็ก

การประเมินการเจริญเติบโตและภาวะโภชนาการเด็ก

ส่วนที่ 3 แบบบันทึกตรวจพัฒนาการเด็ก

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบพัฒนาการเด็ก

วิธีใช้อุปกรณ์ในการประเมินพัฒนาการเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์และสังเกตสภาพทั่วไปหมู่บ้านพะมอลอ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์และสังเกตสภาพทั่วไปหมู่บ้านพะมอลอ

เก็บข้อมูล

ที่ตั้งของหมู่บ้าน

ลักษณะที่ตั้งของหมู่บ้าน

ลักษณะบ้านเรือนสิ่งแวดล้อม

โครงสร้างประชากร

การประกอบอาชีพ รายได้

ศาสนา วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม

การคมนาคม

สื่อต่าง ๆ

โครงสร้างพื้นฐานหมู่บ้าน เช่น ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์

ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้าน ได้แก่

จำนวนครัวเรือน

จำนวนประชากร

โรงเรียน

วัด

ศูนย์เลี้ยงเด็ก

ร้านค้า

ข้อมูลพื้นฐานด้านสาธารณสุข

การใช้ส้วม

น้ำดื่ม น้ำใช้

การกำจัดขยะ

การเจ็บป่วยของประชาชนในหมู่บ้าน

ภาคผนวก ข

ข้อมูลเกี่ยวกับ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงประชากรของผู้เลี้ยงดูเด็ก

1. แม่อายุ.....ปี อาชีพ..... การศึกษา.....
2. พ่ออายุ.....ปี อาชีพ..... การศึกษา.....
3. พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน ()ใช่ ()ไม่ใช่
4. สมาชิกของครอบครัวมีทั้งหมด.....คน
5. ผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กเป็นประจำขณะอยู่ที่บ้าน คือ.....
6. รายได้ของครอบครัวรวมกันประมาณเดือนละ.....
7. ครอบครัวมีหนี้สินหรือไม่.....

จำนวนผู้เลี้ยงดูเด็ก จำแนกตามอายุ การศึกษาและอาชีพ

อายุ การศึกษา และอาชีพ	บิดา (คน)	มารดา (คน)
อายุน้อยกว่า 20 ปี	-	2
20 - 24 ปี	1	10
25 - 29 ปี	11	12
30 - 34 ปี	12	5
35 - 39 ปี	8	4
อายุมากกว่า 40 ปี	2	1
เสียชีวิต	1	1
การศึกษา	-	2
ไม่ได้เรียน	5	10
ประถมศึกษาปีที่ 4	8	3
ประถมศึกษาปีที่ 6	15	13
มัธยมศึกษาปีที่ 3	4	7
มัธยมศึกษาปีที่ 6	1	1
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6	1	-
เสียชีวิต	1	1
อาชีพ		
ทำนา	20	20
ทำสวน	1	1
รับจ้าง	11	11
รับราชการ	1	1
กสิกรรม (เลี้ยงหมู)	-	1
หมอดู	1	-
เสียชีวิต	1	1

จำนวนผู้เลี้ยงดูเด็ก จำแนกตามรายได้และหนี้สินของครอบครัว

รายได้และหนี้สินของครอบครัว	จำนวน (คน)
รายได้ของครอบครัวรวมกันเฉลี่ยเดือนละ	
น้อยกว่า 2,000 บาท	20
2,000 - 3,000 บาท	9
มากกว่า 3,000 บาท	6
ครอบครัวมีหนี้สิน	
หนี้ ก ข ค จ	13
สหกรณ์และธนาคารเพื่อการเกษตร	7
ประชาสงเคราะห์	1
หนี้นอกระบบ	4
ไม่มีหนี้	10

จำนวนผู้เลี้ยงดูเด็ก จำแนกตามสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว

สภาพความเป็นอยู่	จำนวน (คน)
บิดา มารดา อยู่ด้วยกัน	
ใช่	33
ไม่ใช่	2
จำนวนสมาชิกของครอบครัว	
น้อยกว่า 3 คน	4
จำนวน 3 คน	18
จำนวน 4 คน	6
จำนวน 5 คน	4
จำนวน 6 คน	3
จำนวน 7 คน	-
ผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กเป็นประจำที่บ้าน	
มารดา	32
บิดา	1
ยาย	1
ย่า	1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็ก

2.1 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ด้านโภชนาการ

1. ใครเป็นคนเตรียมและปรุงอาหาร
.....
2. มีการจัดอาหารเฉพาะเด็กหรือไม่ อย่างไร
.....
3. อาหารหลักที่ให้เด็กรับประทานได้แก่
.....
4. เด็กได้รับประทานอาหารเสริม เช่น นม หรือไม่
.....
5. ชื่อขนมกรุบกรอบ ลูกอม หรือน้ำอัดลม ให้เด็กรับประทานบ่อยไหม อย่างไร
.....

ด้านการเจริญเติบโตและพัฒนาการ

1. มีการสังเกตการเจริญเติบโตของเด็กหรือไม่ อย่างไร
.....
2. เด็กได้รับการชั่งน้ำหนักหรือไม่ อย่างไร
.....
3. ทราบผลน้ำหนักเด็กหรือไม่ อย่างไร
.....
4. มีการสังเกตพัฒนาการตามอายุของเด็กหรือไม่ อย่างไร
.....
5. ถ้าพบว่าเด็กมีพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งช้าหรือผิดปกติ จะทำอย่างไร
.....
6. มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเด็กที่มีพัฒนาการช้า
.....

ด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

1. พาเด็กไปรับวัคซีนที่ไหน

.....

2. พาเด็กไปรับวัคซีนตามกำหนดหรือไม่ ถ้าไม่ทำอย่างไร

.....

3. ทราบหรือไม่ว่าเด็กจะต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคอะไรบ้าง

.....

4. มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการพาเด็กไปรับวัคซีน

.....

ด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

1. มีการทำความสะอาดที่ทำครัว ภาชนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาหารอย่างไร

.....

2. เก็บอาหารที่ปรุงแล้วอย่างไร

.....

3. การจัดการน้ำดื่ม น้ำใช้อย่างไร

.....

4. มีการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลอย่างไร มีการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวันหรือไม่ อย่างไร

.....

5. การทำความสะอาดบ้านและบริเวณบ้านอย่างไร

.....

6. มีการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในบ้านและบริเวณบ้านหรือไม่ อย่างไร

.....

ด้านการเจ็บป่วย

1. เมื่อเด็กไม่สบายทำอะไร
.....
2. เด็กป่วยเป็นโรคอุจจาระร่วงบ่อยไหม ทำอย่างไร
.....
3. มีการเตรียมยามาฉีดยาประจำบ้านไว้ที่บ้านหรือไม่
.....
4. เมื่อเด็กไม่สบายให้รับประทานยาอย่างไร มีการงดอาหารเสลงหรือไม่ เช่นอะไร
.....

2.2 พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ สติปัญญาและสังคม ตามวัย

อายุแรกเกิด – 1 ปี

1. ให้เด็กกินนมแม่หรือไม่ อย่างไร
.....
2. มีการพูดคุย หยอกล้อกับเด็กบ้างหรือไม่ อย่างไร
.....
3. มีการร้องเพลงกล่อมเด็กบ้างหรือไม่อย่างไร
.....
4. เคยปล่อยให้เด็ก หิวและร้องเป็นเวลานานๆ หรือไม่ อย่างไร
.....
5. มีการจัดหาอุปกรณ์ ของเล่นเกี่ยวกับการมองเห็นและการได้ยินเล่นกับเด็กบ้างหรือไม่
.....

อายุ 1 – 2 ปี

1. บอกให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น หยิบแก้วน้ำดื่มเอง หรือไม่ อย่างไร
.....
2. พูดคุยกับเด็กและสนทนาคำถาม เช่นบอกให้เด็กชี้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หรือไม่ อย่างไร
.....
3. ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง เช่น รับประทานอาหารเองหรือถือแก้วน้ำดื่มเองหรือไม่ อย่างไร
.....
4. มีการชมเชยเมื่อทำตามทีบอกหรือไม่ อย่างไร
.....
5. ฝึกให้เด็กบอกในการขยับถ่ายหรือไม่ และมีการฝึกในการขยับถ่ายอย่างไร
.....
6. ฝึกเด็กให้รู้จักชื่อตนเองและชื่อผู้คุ้นเคยหรือไม่
.....
7. ฝึกให้เด็กรู้จักคำว่า สวัสดีและขอบคุณ หรือไม่
.....

อายุ 3-5 ปี

1. ให้เด็กมีโอกาสเล่นกับเพื่อนบ้าน หรือไม่ อย่างไร
.....
2. มีการจัดหาของเล่นให้เด็กหรือไม่ อย่างไร
.....
3. มีการสอนให้เด็กช่วยเหลือตนเองด้วยกิจกรรมต่างๆเช่นรับประทานอาหารเอง ตักข้าวเอง ใส่เสื้อผ้าเอง หรือไม่ อย่างไร
.....
4. มีการฝึกให้เด็กทำงานร่วมกับผู้ใหญ่หรือไม่ เช่นรดน้ำต้นไม้ เก็บกวาดบ้าน ซักผ้าหรือไม่
.....

5. สนทนา ซักถามในด้านความสามารถ เช่น การบอกสี บอกชื่อวันต่าง ๆ ในสัปดาห์ และชื่อสิ่งของต่าง ๆ ที่คุ้นเคย หรือไม่
.....
6. ฝึกให้เด็กรู้จักแบ่งปันของกินของเล่นให้คนอื่นบ้างหรือไม่
.....
7. เมื่อเด็กทำผิด มีการลงโทษด้วยการดุเสียงดัง หรือตีแรง ๆ หรือไม่
.....
8. มีการใช้คำว่า "อย่า" กับเด็กเช่นอย่าทำ อย่าเล่น อย่าจับ อย่าขีด อย่าเขียนหรือไม่ และมีการปฏิบัติกับเด็กอย่างไร
.....
9. มีการสอนให้เด็กรู้จักเคารพซึ่งกันและกันโดยใช้คำพูด ขอบคุณ ขอโทษ หรือไม่อย่างไร
.....
10. หลีกเลี่ยงเมื่อเด็กไม่ยอมปฏิบัติตามเช่นถ้าต่อต้านจะจับ หมอจะฉีดยาหรือไม่
.....
11. ให้เด็กดูรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับเด็ก หรือไม่ อย่างไร
.....
12. เคยพาเด็กไปเที่ยวหรือไปรู้จักสถานที่ต่าง ๆ เช่น วัด โรงเรียน ตลาดหรือสถานที่ท่องเที่ยว หรือไม่
.....

ภาคผนวก ค

ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ ต.ช/ด.ญ.....นามสกุล.....

ชื่อมารดา.....

ชื่อบิดา.....

บ้านเลขที่.....

วัน เดือน ปี เกิด.....

การฝากครรภ์ () ฝาก () ไม่ฝาก

สถานที่คลอด () บ้าน () โรงพยาบาล () อื่นระบุ.....

น้ำหนักแรกคลอด () ทราบ.....กรัม () ไม่ทราบ

การคลอด () ครบกำหนด () ไม่ครบกำหนด

เป็นลูกลำดับที่.....จำนวนลูกทั้งหมด.....คน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพเด็ก

ประเมินโดยการใช้เครื่องมือและการสังเกต

ชื่อ ด.ช. /ด.ญ.....นามสกุล.....

วัน เดือน ปีเกิด.....อายุ.....ปี.....เดือน.....วัน

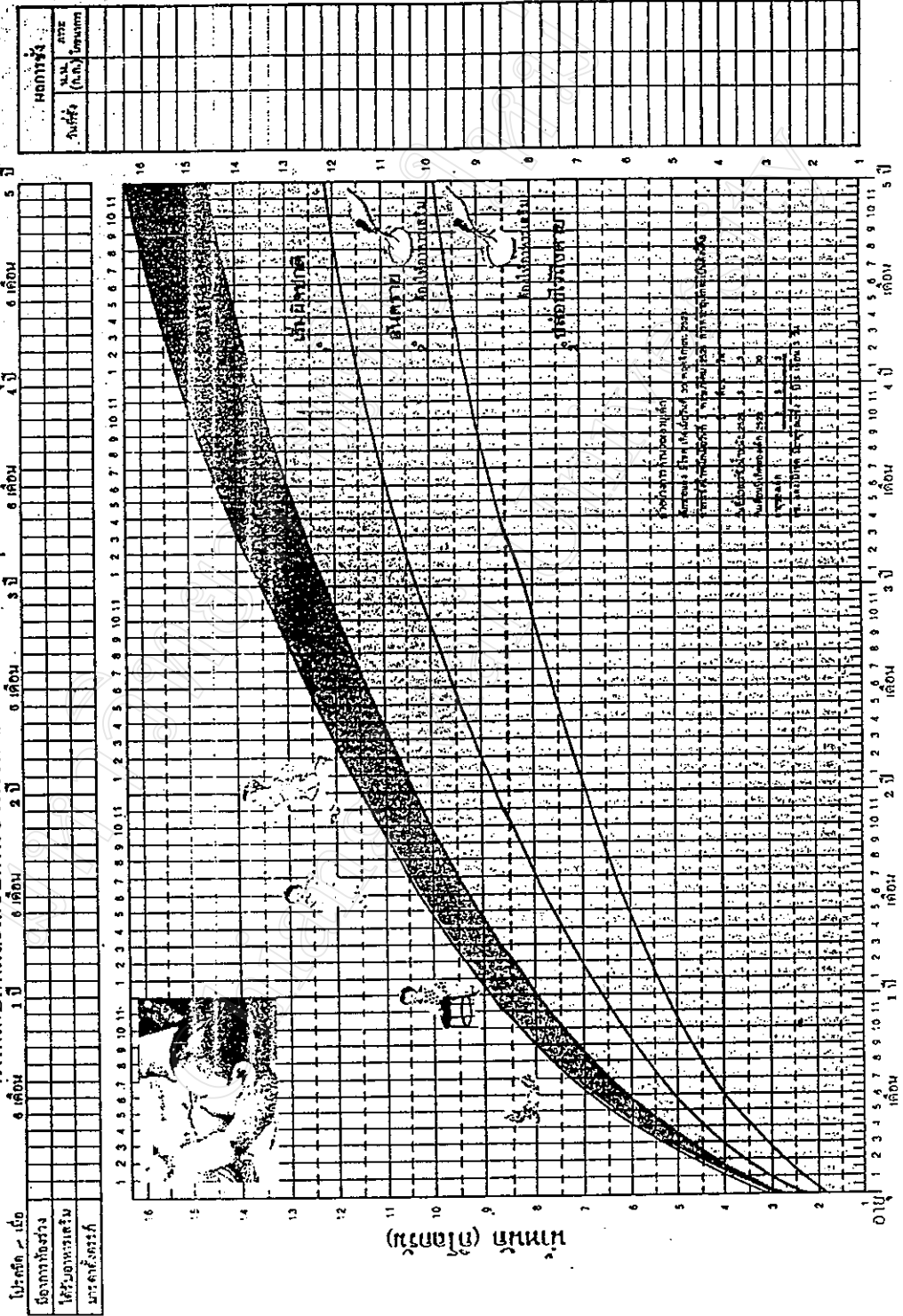
ข้อมูลสุขภาพเด็ก	การประเมิน
น้ำหนัก.....กก.	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระดับ 1 ☐ ผิดปกติ ระดับ 2 ☐ ผิดปกติ ระดับ 3
ส่วนสูง.....ซม.	☐ ตามเกณฑ์ ☐ ต่ำกว่าเกณฑ์
รอบศีรษะ.....ซม.	☐ ตามเกณฑ์ ☐ ต่ำกว่าเกณฑ์
ดวงตา	☐ ปกติ ☐ มีขี้ตา ตาแฉะ ตาแดง
การมองเห็น	☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ
หู	☐ ปกติ ☐ มีหนองไหล
การได้ยิน	☐ ผิดปกติ ☐ ปกติ

ข้อมูลสุขภาพเด็ก	การประเมิน
ลักษณะอก	☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ
ขา	☐ ปกติ ☐ ลีบ เป้ เดินไม่คล่อง
ฟัน.....ซี่	ฝุ.....ซี่
ผิวหนัง	☐ ปกติ ☐ ชีด ☐ มีโรคผิวหนัง/ตุ่ม แผล
หัวใจ	☐ เสียงปกติ ☐ เสียงผิดปกติ
ปอด	☐ เสียงปกติ ☐ เสียงผิดปกติ

การประเมินการเจริญเติบโตและภาวะโภชนาการเด็ก

อุปกรณ์	ใช้ประเมิน	อายุ	เกณฑ์
เทปวัดความยาว	การเจริญเติบโต รอบศรีษะ	แรกเกิด	35 ซม.
		4-5 เดือน	40 ซม.
		12 เดือน	45 ซม.
		24 เดือน	46 ซม.
		อายุ 2-5 ปี เส้นรอบศรีษะ ขึ้นปีละ 1 ซม.	
ที่วัดส่วนสูง	การเจริญเติบโต ส่วนสูงหรือความยาว	แรกเกิด	50 ซม.
		4-5 เดือน	65 ซม.
		12 เดือน	75 ซม.
		24 เดือน	87 ซม.
		36 เดือน	100 ซม.
เครื่องชั่งน้ำหนัก	ภาวะโภชนาการ โดยเทียบกราฟ การแผ่ระว่างทาง โภชนาการเด็กอายุ 0 - 60 เดือน ของกระทรวง สาธารณสุข		

น้ำหนักปกติและเมื่อบุคคลพร้อมทางโภชนาการระดับต่างๆ ของ เด็กไทยอายุ 0-5 ปี



ส่วนที่ 3 บันทึกการตรวจพัฒนาการเด็ก

อายุ	พัฒนาการ	ความสามารถ	
		ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
แรกเกิด - 1 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหว - นอนงอแขนขาเคลื่อนไหวเท่ากัน 2 ข้าง การใช้ตาและมือ - มองเหม่อจ้องได้เฉพาะระยะ 8-9 นิ้ว การสื่อความหมายและภาษา - ร้องหยุดฟังเสียง สังคม - มองหน้าช่วง		
1 - 2 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - เริ่มชันคอ - ผงกศีรษะ - หันหน้าซ้ายขวา - ขาเริ่มเหยียดในท่าคว่ำ การใช้ตาและมือ - กำมือแน่น - จ้องมองสิ่งต่าง ๆ - มองตา มองตามไม่เกินเส้นกึ่งกลางของตัว การสื่อความหมายและภาษา - ทำเสียงในคอ สังคม - มองหน้า		

อายุ	พัฒนาการ	ความสามารถ	
		ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
2 - 4 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - ทำคว่ำชันคอได้ 45 องศา - ทำนั้งยกหัวเงยหน้าขึ้น การใช้ตาและมือ - มือกำหลวม ๆ - มองข้ามตามเส้นกึ่งกลาง การสื่อความหมายและภาษา - ฟังเสียงเวลาคุยด้วย สังคม - สบตา - ยิ้มตอบ - แสดงความสนใจ		
4 - 6 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - ทำคว่ำชันคอได้ 90 องศา - ใช้มือและแขนยันยกตัวชูขึ้น - ทำนั้งยกหัวตั้งตรงได้ การใช้ตาและมือ - มองตาม 180 องศา - มือ 2 ข้างมาจับกันตรงกลาง - ไขว่คว้าของใกล้ตัว การสื่อความหมายและภาษา - เสียงอ้อแอ้โต้ตอบ - หัวเราะ - ส่งเสียงแหลมรัวเวลาดีใจสนุก สังคม - ยิ้มตอบ และยิ้มทัก - ทำท่าทางดีใจเวลาเห็นอาหารหรือคนเลี้ยง		

อายุ	พัฒนาการ	ความสามารถ	
		ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
6 - 9 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - คร่ำและหงายได้เอง - ทำคว่ำให้ข้อมื่อยันได้ - ดึงจากหงายมาทำนั่งศีรษะไม่ตกไปข้างหลัง - นั่งเองได้ชั่วคราว - ทำจับยืนเริ่มลงน้ำหนักที่เท้าทั้ง 2 ได้ การใช้ตาและมือ - คร่ำของด้วยฝ่ามือ - หยิบของมือเดียวและเปลี่ยนมือได้ - มองเห็นทั้งไกลและใกล้ใช้ทั้ง 2 ตาประสานกันได้ดี การสื่อความหมายและภาษา - หันมาเสียงเรียก - เล่นน้ำลาย - ส่งเสียงหลายเสียง สังคม - รู้จัก การแปลกหน้า - เล่นตบมือ - กินอาหารเสริมที่ป้อนด้วยช้อนได้		

อายุ	พัฒนาการ	ความสามารถ	
		ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
9 - 12 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - นั่งได้มั่นคง - คลาน - เกาะยืน การใช้ตาและมือ - ใช้นิ้วหยิบของได้ - หยิบของเล็กโดยใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ได้ - หยิบอาหารกินได้ การสื่อความหมายและภาษา - ฟังรู้ภาษาและเข้าใจสีหน้าท่าทางได้ - เปล่งเสียง เสียงที่ไม่มี ความหมาย - มองตามของตก สังคม - เล่นจะเอ้ - ทำโบกมือ - สาธุ - ร้องตามแม่		
12 - 15 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - เกาะเดิน - ยืนเองได้ชั่วคราว - แขนขากางเพื่อทรงตัว การใช้ตาและมือ - ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้หยิบของเล็ก ๆ ใส่ถ้วยหรือกล่อง การสื่อความหมายและภาษา - เรียกพ่อ แม่ หรือพูดเป็นคำโดด ๆ ที่มีความหมาย - ทำท่าตามคำบอกได้ สังคม - เลียนท่าทาง - ร่วมมือเวลาแต่งตัว		

อายุ	พัฒนาการ	ความสามารถ	
		ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
15-18 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - เดินเองได้ การใช้ตาและมือ - วางของซ้อนกัน 2 ชั้น การสื่อความหมายและภาษา - พูดเป็นคำที่มีความหมายหลายคำ - ชี้ส่วนต่าง ๆ บนใบหน้าได้ตามคำบอก สังคม - ใช้ช้อนตักแต่ยังหกลูกอยู่บ้าง		
18 - 24 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - เดินคล่อง - วิ่ง - ยืนก้มลงเก็บของแล้วลุกขึ้นได้ไม่ล้ม - ทำตามคำสั่งง่าย ๆ การใช้ตาและมือ - วางของซ้อนกันได้ 3 ชั้น - ชีดเขียนเป็นเส้นบนกระดาษ การสื่อความหมายและภาษา - ชี้รูปภาพตามคำบอกได้ - พูดเป็นคำโดดได้หลายคำ สังคม - ถือก้อนน้ำดื่มเอง		

อายุ	พัฒนาการ	ความสามารถ	
		ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
24 - 36 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - เดินขึ้นบันได - เตะลูกบอล - กระโดด 2 เท้า การใช้ตาและมือ - ต่อรถไฟ - ชีดเส้นตรง และโค้งเป็นวง ๆ ได้ - ตั้งซ้อน 6-7 ชิ้น - เปิดหนังสือหน้า การสื่อความหมายและภาษา - พูด 2-3 คำต่อกันได้อย่างมีความหมาย - บอกชื่อสิ่งของที่คุ้นเคยได้ - บอกชื่อตัวเองได้ สังคม - เลียนแบบผู้ใหญ่ - ตักอาหารกินเองได้ - บอกได้เวลาจะถ่าย		
36 - 48 เดือน	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - ขึ้นบันไดสลับเท้าได้ - ขี่สามล้อ การใช้ตาและมือ - วาดวงกลมได้ตามแบบ การสื่อความหมายและภาษา - เล่าเรื่องที่ตนประสบมาได้ สังคม - ถอดรองเท้าและใส่เสื้อได้ - รู้เพศตนเอง - แบ่งของให้คนอื่นได้บ้าง - เล่นกับคนอื่น - ควบคุมการถ่ายอุจจาระได้		

อายุ	พัฒนาการ	ความสามารถ	
		ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
	การทรงตัวและการเคลื่อนไหวร่างกาย - กระโดดเท้าเดียว - เดินลงบันไดสลับเท้าได้ - ถีบจักรยานสามล้อเลี้ยวกลับได้ การใช้ตาและมือ - วาดสี่เหลี่ยมได้ตามแบบ - วาดคนได้ 3 ส่วน - บอกขนาด ใหญ่ เล็ก ยาว สั้น การสื่อความหมายและภาษา - ร้องเพลงสั้น ๆ - พูดเป็นประโยคโดยเล่าเรื่องที่จำได้ - บอกชื่อและเพศตัวเองได้ สังคม - เล่นร่วมกับคนอื่นได้ - คุมการถ่ายปัสสาวะได้ - รอดตามลำดับก่อนหลัง - รับประทานอาหารเองได้ - ล้างหน้า แปรงฟันเองได้		

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบพัฒนาการเด็ก

- กลุ่มไหมพรมสีแดง
- กระดิ่ง
- ลูกเกต
- สีเทียนแท่งใหญ่
- ถ้วย หรือขวดใส่ลูกเกต
- แก้วน้ำพลาสติก
- ลูกบาศก์ไม้ ขนาด 1 นิ้ว 8 อัน
- ลูกบอลเด็ก
- หนังสือ
- ดินสอ กระดาษ
- กรรไกร กระดาษ
- รูปภาพสิ่งของที่เด็กคุ้นเคย เช่น ภาพผลไม้ในท้องถิ่น ภาพสัตว์
- รถถีบสามล้อ
- เทปวัดความยาว
- เชือก
- บันไดบ้านสูง 6 ชั้น

วิธีใช้อุปกรณ์ในการประเมินพัฒนาการเด็กในช่วงอายุต่าง ๆ

อุปกรณ์	ใช้ทดสอบ	วิธีการทดสอบ	อายุ
พูไหมพรมแดง	การมองเห็น	จับเด็กนอนหงาย ผู้ทดสอบถือไหมพรมแดงสูง 6 นิ้ว เหนือตรงหน้าเด็ก แกว่งไหมพรมเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจ แล้วค่อย ๆ เคลื่อนไหมพรมช้า ๆ แล้วแกว่งใหม่ การแปรผล เด็กแรกเกิดถึง 29 วัน จะมอง จ้องได้เฉพาะระยะ 8-9 นิ้ว โดยกรอกตาอย่างเดียว เด็ก 1-3 เดือนมองตามอาจหันศีรษะและตาไปด้วย เด็ก 3 ด.+ ถึง 4 ด.+ จะมองตามได้ 180 องศา พร้อมมือไขว่คว้า	0-29 ว. 1-3 ด.
กระดิ่ง ด้ามไม้ ปลายมน	การได้ยิน การพัฒนา ด้านภาษา	ถือกระดิ่งไว้ที่ เด็กไม่สามารถมองเห็นได้ผู้ทดสอบอยู่ด้านข้างหรือด้านหลังของเด็ก สั่นกระดิ่งเบา ๆ ในขณะที่ทดสอบเสียง ถ้าเด็กไม่มีทีท่าว่าได้ยินให้ทดสอบอีกครั้ง การแปรผล เด็กจะพยายามหันตามเสียง	1-6 ด.
กรู้งกริ้ง (ใช้ด้าม กระดิ่งก็ได้)	การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็ก	นำกรู้งกริ้งไปให้สัมผัสกับหลังมือหรือปลายนิ้วของเด็ก ขณะเด็กนอนหงายหรือ พ่อ แม่อุ้มอยู่ การแปรผล ให้ผ่าน ถ้าเด็กถ้าเด็กสามารถจับกรู้งกริ้งที่ทำการทดสอบด้วยฝ่ามือ นาน 2-3 วินาที	6 ด.

อุปกรณ์	ใช้ทดสอบ	วิธีการทดสอบ	อายุ
ลูกเกต ขวดใส่ลูกเกต	การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็ก	ให้เด็กนั่งบนตัก พ่อ แม่ เทลูกเกตลงตรงหน้าเด็ก แล้วผู้ทดสอบชี้และแตะลูกเกตเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจ การแปรผล ให้ผ่านถ้าเด็กหยิบลูกเกตด้วยปลายนิ้ว หัวแม่มือและนิ้วชี้ และการเทลูกเกตออกจากขวด ถ้าเด็กทำได้ ไม่ว่าจะเทก่อนหรือหลังผู้ทดสอบทำให้ดู	6 ด.
สีเทียน ขนาดใหญ่	การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็ก	การขีดเขียนเล่นเอง วางกระดาษและสีเทียนให้เด็กขีดเขียนเล่นเอง การแปรผล ให้ผ่านถ้าเด็กเขียนเครื่องหมายอะไรก็ได้ 2 อันขึ้นไป ถ้าเด็กใช้จิ้มถือว่าไม่ผ่าน ถ้าเด็กไม่ทำ ให้ถามพ่อแม่ ว่าเด็กเคยเขียนอะไรด้วยตนเองโดย ไม่ต้องช่วยหรือไม่ ถ้าพ่อแม่บอก ว่าเด็กเคยลากเส้นตรง ก็ให้ผ่าน การลากเส้นตรงตามอย่าง บอกให้เด็กเขียนแบบเดียวกับผู้ทดสอบโดยไม่ให้จับมือเด็กเขียน การแปรผล ให้ผ่านถ้าเด็กเขียนเส้นตั้งแต่ 1 เส้นขึ้นไป บนกระดาษเส้นต้องมีขนาดยาวอย่างน้อย 1 นิ้วและไม่ทำมุมกับเส้นเดิมมากกว่า 30 องศาไม่จำเป็นต้องเป็นเส้นตรงตลอด	9-12 ด.

อุปกรณ์	ใช้ทดสอบ	วิธีการทดสอบ	อายุ
ลูกบาศก์ไม้ แก้วน้ำ พลาสติก	- พัฒนาการ ด้านภาษา	วางลูกบาศก์ สีแดง น้ำเงิน เขียว เหลือง ไว้หน้าเด็ก บอกให้เด็กบอกให้เด็กชี้หรือหยิบลูกบาศก์สีแดง น้ำเงิน ให้แก่ผู้ทดสอบแล้วหยิบใส่ลงในแก้วน้ำ พลาสติกทีละสี	12 ด.
	- การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็ก	การแปรผล ให้ผ่านถ้าเด็กหยิบหรือชี้สีได้ถูกต้อง 3 ใน 4 สี ถ้าเด็กไม่ทำให้ตาม พ่อ แม่	
	การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็ก	ต่อลูกบาศก์ 2 อันได้ วางลูกบาศก์หลาย ๆ อันตรงหน้าเด็ก ผู้ทดสอบชักชวน ให้เด็กวางลูกบาศก์ซ้อนกันให้สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยผู้ทดสอบทำให้ดูก่อนแล้วส่งลูกบาศก์ทั้งหมดให้ เด็กผู้ทดสอบอาจจะส่งลูกบาศก์ให้เด็กทีละอัน ให้เด็ก ลองได้ 3 ครั้ง	15 ด.
		การแปรผล ให้ผ่านถ้าเด็กวางลูกบาศก์ซ้อนกันได้ 2 อัน ไม่ล้ม ต่อลูกบาศก์ได้ 4 อัน วางลูกบาศก์หลาย ๆ อันลงตรงหน้าเด็กให้เด็ก นำลูกบาศก์มาซ้อนกัน การแปรผล ให้ผ่านถ้าเด็กวางลูกบาศก์ซ้อนกันได้ 4 อัน โดยไม่ล้ม	24 ด.
		ต่อลูกบาศก์ได้ 8-10 อัน การแปรผล ถ้าเด็กวางลูกบาศก์ซ้อนกัน 8-10 อันไม่ล้ม	24 ด.

อุปกรณ์	ใช้ทดสอบ	วิธีการทดสอบ	อายุ
หนังสือ	การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็กและ สติปัญญา	การเปิดหนังสือ ให้ผ่าน ถ้าสามารถเปิดหนังสือที่ทำด้วยกระดาษแข็ง ที่ละแผ่น ให้ผ่าน ถ้าสามารถเปิดหนังสือที่ละแผ่นได้ 3 แผ่น ขึ้นไป	48-60 ด.
กรรไกรและ กระดาษ	การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็กและ สติปัญญา	การตัดกระดาษ ให้ผ่าน 1. ถ้าตัดกระดาษตามเส้นตรงที่ขีดไว้บนกระดาษ ขนาด 10- 20 ซม. ตัดออกนอกเส้นได้ไม่เกิน 0.5 ซม. 2. ถ้าสามารถใช้กรรไกรตัดรูปวงกลมโดยหมุน กระดาษรอบ ๆ ขณะตัดโดยไม่ต้องช่วยและตัด ห่างเส้นที่วาดไว้ไม่เกิน 0.5 ซม.	48-60 ด.
ดินสอและ กระดาษ	การใช้ กล้ามเนื้อ มัดเล็กและ สติปัญญา	วาดรูปคนที่มีส่วนของร่างกายอย่างน้อย 3 ส่วน วาดรูปคนโดยมี ศีรษะ แขน ขนและส่วนประกอบของ ใบหน้าควรวาดได้ 6 ส่วนขึ้นไป โดยไม่ต้องบอก	36-48 ด. 48-60 ด.
รูปภาพ	การสื่อ ความหมาย และภาษา	- ชี้ส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าตามคำบอก - ชี้รูปภาพและพูดเป็นคำโดดตามคำบอกได้หลายคำ - ให้บอกชื่อสิ่งของที่คุ้นเคยตามรูปภาพ (รูปภาพสิ่งของที่คุ้นเคย ได้แก่ มะละกอ มะม่วง ขนุน ใก นก แมวดอกไม้ รูปใบหน้าคน)	15 ด. 18 ด. 24 ด.

อุปกรณ์	ใช้ทดสอบ	วิธีการทดสอบ	อายุ
บันได	การ เคลื่อนไหว ร่างกาย	สามารถขึ้นบันไดได้ 6 ชั้นโดยการงอมือ	18-24 ด.
		สามารถขึ้นบันไดได้ 4- 6 ชั้นโดยการงอมือ	24-36 ด.
		สามารถถอยหลังลงบันไดถึงพื้นได้	36-48 ด.
		สามารถลงบันไดได้ 6 ชั้นโดยเท้าสลับกัน	48-60 ด.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวณีย์ โค้วตระกูล
วัน เดือน ปีเกิด	12 กรกฎาคม 2506
ที่อยู่ปัจจุบัน	96 หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ววม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ประวัติการศึกษา	ศาสตรนุษยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล
ประวัติการทำงาน	นักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน